

PANORAMA TRAVEL

Sydsudan - stammefolk i verdens yngste land

Tag med på vores enestående rejse til Sydsudan - verdens yngste land. Sydsudan ser næsten ingen turister, og derfor er oplevelserne meget autentiske. I sin korte levetid har Sydsudan allerede oplevet sin del af konflikt og trauma. Politisk uro og dårlig infrastruktur har gjort, at både landskaberne og den oprindelige befolkning stadig lever ret uberørt.

Sydsudans skønhed ses både i landskaberne og i de oprindelige folk, som hver har deres særpræg og traditioner. Ud af landets 60 forskellige stammer har vi sat fokus på boya, toposa og mundari. Her får vi et glimt ind i en anden tid og en livsstil, som næppe vil vare ved.

Vores ekspeditionsprægede rejse til Sydsudan gennemføres i firhjulstrækkere, som tager os til de fjerneste afkroge af landet. Vi bor tæt på stammerne og kan følge med i deres hverdag.

Velkommen på dit livs eventyr!

PANORAMA TRAVEL

- *Oplev verdens yngste land*
- *Bliv blandt de første, der besøger en helt ukendt del af Afrika*
- *Mød de oprindelige folk - boya, toposa og mundari*
- *Bliv klogere på konflikten i Sudan*

Oversigt

Dag 1: København - Juba

Dag 2: Juba - Torit

Dag 3: Til boya i bakkelandet

Dag 4: Nære oplevelser i landsbyerne

Dag 5: Videre østpå til Kapoeta og toposa-folket

Dag 6: Landsbybesøg og indblik i toposaernes livsstil

Dag 7: Retur til Torit via Kapoeta

Dag 8: Nordpå til mundari kvæglejr via Juba

Dag 9: Retur til Juba og hjemrejse

Dag 10: Hjemrejse

Dag 1: København - Juba

Vi rejser fra København om eftermiddagen og ankommer til Sydsudans hovedstad, Juba, næste formiddag.

Dag 2: Ankomst til Juba og videre til Torit (140 km / 4-5 timer inkl. stop)

Efter formaliteterne i lufthavnen mødes vi med vores team. De pakker vores firhjuls-trækkere, og derefter sætter vi kursen østpå mod Torit. Byen er provinshovedstad i Eastern Equatoria State, som har et areal på halvanden gange Danmarks størrelse og dækker det sydøstlige hjørne af Sydsudan.

Vi kører på en god jordvej, og der er flere check-points undervejs. Afhængig af disse kan køreturen til Torit tage op mod 4 timer eller mere. Vi er nok lidt trætte efter flyrejsen, så denne dag bliver en smule hård. Så er det godt, at der ikke skal ske så meget andet end at slappe af i bilerne på køreturen.

Når vi nærmer os Torit, kan vi langs vejen se store, bare arealer, som er blevet ryddet for miner. Denne del af landet var hårdt ramt af urolighederne og kampene mellem de lokale og regeringstropperne under krigen.

Måltider inkluderet: på flyene og aftensmad i Torit

Overnatning i Torit: Torit Vision Hotel (eller lignende)

PANORAMA TRAVEL

Dag 3: Mod boya i bakklandet (120 km / 3 timer inkl. stop)

Vi fortsætter halvanden times tid østpå til Camp 15. Her bliver vi registreret, inden vi drejer fra hovedvejen og kører nordpå ad en lille og meget hullet jordvej ind i bakklandet.

Landskabet bliver gradvist mere tiltalende og ændrer sig fra meget fladt til lettere kuperet og med mindre bjerge i horisonten. Vi passerer flere små landsbyer undervejs. De ligger smukt i et halvtørt landskab med sparsom beplantning for foden af Boyabjergene. De vidtstrakte områder har forkrøblede træer med pink blomster og buske til brændsel. Der er begrænset adgang til vand og græsningsarealer til kvæget.

Vi ankommer til vores lejrplads, og mens vores mandskab slår telte op og forbereder maden, kan vi gå ud og se på området. Vores lejrplads ligger ved siden af et par administrative bygninger og en lille klinik, som servicerer de omkringliggende landsbyer.

Måltider inkluderet: Morgenmad, frokost og aftensmad

Overnatning ved boya landsby: camping

Dag 4: Besøg i boya-landsbyer

Dagen er afsat til at opleve boya-stammen. De er meget afslappede og bor i smukke landsbyer i skyggen af bjerge og gigantiske klippeblokke. I modsætning til de fleste

PANORAMA TRAVEL

andre stammer (fx toposa) er boyærnes landsbyer meget velordnede og rene. Deres huse er smukke og fint dekoreret med attraktive mønstre.

Boyaerne bor ikke længere væk, end at de har lidt kontakt med civilisationen. Men deres traditioner og livsstil er forholdsvis intakt. Boyærnes påklædning er en herlig blanding af nyt og gammelt i kombinationer, som man ellers sjældent ser: gedeskind og solbriller, bjælder og gummistøvler, T-shirts og strudsefjer. Som udefra kommende virker det bizart og anakronistisk. Men for boyaerne er det helt naturligt. Tænker man nærmere over det, er der intet mærkeligt i det; på rekordfart er de flyttet fra "jernalderen" ind i en moderne tidsalder.

Kvinderne pryder sig selv med mange perlekæder og smykker. Skarificering (ardannelse) praktiseres her, og det er interessant at se, at det er særligt populært blandt de yngre kvinder. Det skyldes, at de er blevet inspireret af nabostammen, toposa, hvor skarificering er meget udbredt.

Selvom boyaerne på lige fod med de andre stammer er kvæghyrder, er de er også jægere, og det er ikke ualmindeligt at se grupper af børn øve deres færdigheder med bue og pil i udkanten af landsbyen.

Måltider inkluderet: Morgenmad, frokost og aftensmad

Overnatning ved boya landsby: camping

Dag 5: Videre østpå til Kapoeta og toposa-folket (90 km / 3-4 timer)

Vi kører tilbage til hovedvejen og fortsætter østpå. Efter godt et par timers kørsel ad en fin jordvej ankommer vi til Kapoeta. Det er en lille by med cirka 7000 indbyggere og en lille lufthavn. Herfra er der ikke langt til Uganda og Kenya.

Vi skal ikke opholde os i byen men kører i stedet ud til en toposa-landsby. Toposa er den vigtigste etniske gruppe omkring Kapoeta, og det er en af de mest interessante i hele Sydsudan. De er nært beslægtet med turkana i Kenya og karamojong i det nordlige Uganda.

Toposaernes landsbyer eller lejre er små og afsvedne og ligger i et åbent og tørt terræn. De er kvæghyrder med en økonomi og livsstil, der stort set udelukkende er baseret på kvæg og geder. Ligesom boya og andre stammer er toposaeerne også ihærdige kvægtyrer; stammerne stjæler hinandens kvæg, hvilket ustandseligt fører til væbnet konflikt både internt i stammen og med andre grupper - særlig boyaerne.

Toposaeerne bor i meget basale hytter af ler og pinde med stråtag ofte prydet med kvægkranier. De små landsbyer er indhegnet af heftige tornebuske, og gedelort fungerer nærmest som et bunddække (**NB!** Lukkede sko er en rigtig god idé).

Selvom kontakt med missionærer og NGO'er så småt er begyndt at udhule toposaeernes skikke, holder en del kvinder stadig fast ved den traditionelle påklædning, som er en lang "nederdel" af gedeskind og en sarong-lignende overdel af bomuld eller bar overkrop. De bærer store perlehalssmykker, hvor farverne symboliserer forskellige dyr.

PANORAMA TRAVEL

Ingen toposa-mand med selvrespekt vil forlade sin lejr uden den obligatoriske AK47 automatriffel, der er hængt over skulderen. Dette kan virke skræmmende men udgør ikke nogen fare for besøgende. Dog beder vi dig om at følge din rejseleders råd, når du er i toposa-landsbyerne.

Måltider inkluderet: Morgenmad, frokost og aftensmad

Overnatning ved toposa landsby: camping

Dag 6: Besøg i toposa-landsbyer og afslapning

Vi besøger en landsby om formiddagen og en om eftermiddagen. Midt på dagen er det for varmt til landsbybesøg, så vi hviler i lejren.

Toposaerne er lige så nysgerrig over os, som vi er over dem – turisme findes så godt som ikke, og konceptet forstås ikke; det kan hænde, at vi bliver opfattet som en NGO, der er kommet for at fikse et eller andet. Forvent at være fokus for stor opmærksomhed og forfulgt af en skare af især børn.

Det mest slående ved toposa er deres praksis med skarificering. Mange mænd og især kvinder har dekoreret deres overarme, torso, ryg og ansigt med detaljerede, hævede mønstre forårsaget af snit i huden med efterfølgende ardannelse. Mange har også piercet underlæben med en lille pløk eller en lang "tandstik".

Måltider inkluderet: Morgenmad, frokost og aftensmad

Overnatning ved toposa landsby: camping

PANORAMA TRAVEL

Dag 7: Retur til Torit via Kapoeta (150 km / 4-5 timer)

Vi pakker lejren sammen og forlader toposaernes område. Vi kører til Kapoeta, hvorfra vi kører tilbage til Torit ad samme vej, som vi kom. Ved ankomsten tjekker vi ind på vores hotel, hvorefter der er tid til at se lidt nærmere på den søvnige by, hvor børn spiller fodbold i solnedgangen.

Måltider inkluderet: Morgenmad, frokost og aftensmad

Overnatning i Torit: Torit Vision Hotel (eller lignende)

Dag 8: Til mundari-stammen via Juba (ca. 160 km / 3-4 timer)

Vi sætter kursen nordpå mod Juba. Mundari-stammen bebor de vidtstrakte områder langs Nilen nord for Juba, hvor de finder græs til deres kvæg. Mundarierne lever en semi-nomadisk tilværelse og flytter fra lejr til lejr.

NB! Vi kan ikke med sikkerhed vide, hvor langt der er til den nærmeste lejr indtil få dage inden vores ankomst. Nogle gange er mundarierne tæt på Juba; andre gange må man køre lidt længere.

Mundariernes liv kredser næsten udelukkende omkring kvægbrug – i endnu højere grad end de andre stammer. Kvæget giver dem mad og mælk og er også statussymbol og den mest gængse valuta, når der fx skal forhandles brudepris.

Særligt mændene lever i et nærmest symbiotisk forhold med kvæget. Komøg indsamles og bruges til gødning og brændsel til madlavning eller til røgelse for at holde fluerne på afstand. De smører sig ind i aske og vasker håret i ko-urin for at styrke hårvæksten. Måske oplever vi også den meget "interessante" malketeknik med at øge trykket ved at puste luft ind i koens... øhm... ja, du bliver nødt til at tage med os for at finde ud af det!

Mundarierne har en traditionel livsstil og bor i små landsbyer og kvæglejre. De har stærke kulturelle traditioner, og mange unge mænd og kvinder er dekoreret med en række parallelle "V"-formede ar i panden.

Deres livsstil minder meget om dinkaernes, som er Sydsudans største befolkningsgruppe og udgør cirka en tredjedel af befolkningen. Dinkaernes traditioner er dog ikke nær så intakte. Lokalt er mundarierne berømte brydere, og på bestemte dage i ugen vil unge mænd fra nabobygderne samles for at konkurrere mod hinanden i traditionelle brydekampe. Dette er en interessant forestilling, hvor mændene pynter sig med mudder og forsøger at kaste og holde modstanderen i jorden. At se det omgivende publikum er lige så interessant, da de jubler og synger sange for deres respektive hold.

Måltider inkluderet: Morgenmad, frokost og aftensmad

Overnatning ved mundari camp: camping

PANORAMA TRAVEL

Dag 9: Retur til Juba og hjemrejse

Efter en tidlig morgenmad overværer vi mundariernes morgenaktiviteter, hvorefter vi kører tilbage til Juba. Vi går en tur i basarområdet og kigger lidt på Juba, som er en lidt rodet og særpræget hovedstad. Vi spiser frokost og slapper af, og der er mulighed for at tage et bad på et hotel, inden vi kører til lufthavnen og flyver hjem.

Vi har fået et meget fascinerende indblik i en verden, som er i forandring og en dag vil forsvinde; en livsstil, der er barsk og så uendelig fremmed i forhold til vores egen.

Måltider inkluderet: Morgenmad

Dag 10: Hjemrejse

Vi ankommer til København om eftermiddagen.

Praktisk information

Vi klassificerer denne rejse som "Ekspedition", hvilket skal forstås som, at rejsen er mere anstrengende end vores kultur- og naturrejser. Man skal være indstillet på, at forholdene udenfor hovedstaden Juba er meget enkle og basale. Sydsudan er ikke udviklet for turisme, og den sudanesiske borgerkrig og efterfølgende selvstændighed ligger ikke langt tilbage. Netop derfor bliver oplevelserne unikke, og det bidrager til en meget autentisk rejseoplevelse, men en god portion spejderånd er en forudsætning for en god oplevelse.

PANORAMA TRAVEL

Det er en intens oplevelse at besøge oprindelige folk. Indtrykkene er mange og meget anderledes, end vi er vant til hjemmefra. Det er varmt, og man er konstant i fokus i landsbyerne. Men det er også både sjovt og interessant.

Vi har dage med kørsel på dårlig vej, men vi kompenserer dog ved at benytte firehjulstrækkere med kun tre-fire passagerer i hver. De fleste af overnatningsstederne er basale, og ude hos stammerne bor vi i telte (se afsnittet "Overnatning og måltider" nedenfor).

Man skal være indstillet på, at ændringer kan forekomme i programmet med kort varsel - ikke mindst på grund af de bureaukratiske, geografiske og vejrmæssige forhold. Men vi har stor erfaring med ekspeditionsrejser og er vant til at løse diverse udfordringer, som opstår undervejs.

Der er ingen særlige helbredskrav. Vær dog opmærksom på, at det bliver varmt - specielt i toposaernes område. Vi undgår for meget aktivitet midt på dagen og hviler i lejren.

NOTE vedr. Sydsudan generelt

Sydsudan løsrev sig fra Sudan i 2011, og frem til 2013 var det unge land nogenlunde stabilt. I 2013 udbrød borgerkrig som følge af uenigheder mellem præsidenten og vicepræsidenten m.fl. En fredsaftale blev indgået i 2015, men uroligheder brød ud igen. I 2018 blev man enige om en deling af magten mellem regeringsmagten og dinkaerne, som er Sydsudans største befolkningsgruppe. I 2020 blev endnu en fredsaftale underskrevet og en ny regering blev dannet.

Sydsudan er verdens yngste land, og den politiske situation må betegnes som uvis. Panorama Travel følger den aktuelle sikkerhedssituation løbende i samråd med den lokale partner og myndigheder og justerer om nødvendigt rejseruten efter behov.

Ovennævnte skal på ingen måde opfattes som afskrækkende - vi vil blot gerne informere om de reelle forhold ved rejsen. Tværtimod er det en fantastisk chance for at opleve et hjørne af verden, som stadig er næsten uberørt af turismen.

Gruppestørrelse

Max. 11 deltagere!

Pris: se panoramatravel.dk

PANORAMA TRAVEL

Ruten og køreturene

Tidsangivelserne i programmet er kun vejledende og inkluderer stop undervejs. Så snart man forlader Juba, bliver vejens tilstand væsentligt ringere. Der er næsten udelukkende tale om jordveje af svingende kvalitet, men visse strækninger er forbavsende gode.

Vi har valgt firehjulstrækkere på hele rejsen, da det i høj grad øger komforten på de vanskelige veje og gør, at vi kommer hurtigere frem. Vi bestræber os på, at alle får en vinduesplads for maksimal komfort. Det afhænger dog af antal deltagere og kan derfor ikke garanteres på hele rejsen.

Små søer hen over vejen kan forekomme, selvom vi har valgt at rejse i den tørre periode, og det burde ikke volde bilerne problemer.

Vi skal igennem en del check-points, der oftest ikke tager lang tid at passere.

Overnatning og måltider

Rejsen byder på to forskellige typer af indkvartering: hotel og camping.

- Hotel i Torit: det er byens bedste men endog ret basalt.
- Camping: vi medbringer gode telte og campingudstyr (madræs og lagener). 1-2 personer i hvert telt. Har du bestilt eneværelse får du eget telt. Vi har en assistent med til at arrangere vores lejr. Nætterne er varme, men en lagenpose kan være rar at have med samt evt. egen hovedpude eller pudebetræk. Der kan være mulighed for siddetoilet i campen, men det kan ikke garanteres. Evt. bad

PANORAMA TRAVEL

består af en spand vand, og der er ingen elektricitet. Medbring derfor lommelygte, power bank, ekstra batterier til kamera mv.

Maden: Vi har en kok med, som med de tilgængelige råvarer gør sit bedste for at servere velsmagende, varierede og mættende måltider for os, når vi ikke er i byerne.

Inkluderet

- Fly København – Juba, retur
- Indkvartering (hotel og camping)
- HELpension dag 3-8 (ingen drikkevarer ud over vand)
- Halvpension dag 2
- Transport i firehjulstrækkere hele vejen med 3-4 passagerer i hver
- Drikkevand udenfor Juba
- Engelsktalende guide
- Kok / assistent
- Telte og campingudstyr (madræs, pude)
- Ranger og lokale guider efter behov
- Dansk rejseleder med ekspeditionserfaring
- Alle registreringer
- Invitation til Sydsudan (til visumansøgning)
- Foto- og kameratilladelse (kun 1 kamera / person ud over evt. mobiltelefon)
- Dagligt gebyr for ophold udenfor Juba (150 USD / dag)
- Lokale skatter og afgifter
- Bidrag og gaver til landsbyer

Ikke inkluderet

- Rejse- og afbestillingsforsikring. Vær opmærksom på, at din almindelige rejseforsikring sandsynligvis ikke gælder i Sydsudan. Gouda dækker, og vi hjælper gerne med at tegne din forsikring.
- Visum til Sydsudan (e-visum: 120 USD)
- Drikkepenge til guider og chauffører (beregnet ca. 70 \$)
- Vise måltider
- (Evt. eneværelsestillæg)

Praktisk

Der kræves visum til Sydsudan, og det skaffes online (e-visum) med invitation.

NB! Der kræves dokumentation for gul feber vaccine som led i visumansøgningen.

NB! Passet skal være gyldigt 6 måneder efter hjemrejse og indeholde mindst 5 (!) blanke sider.

PANORAMA TRAVEL

Det er kun tilladt at indføre ét kamera (udover mobiltelefon) i Sydsudan. Du skal oplyse mærke og model til Panorama Travel inden afrejse, så vi kan søge tilladelse fra de sydsudanske myndigheder.

Vi har endnu ikke fundet et dansk teleselskab, som har roamingaftale med Sydsudan, så forvent ingen telefondækning.

Medbring gerne:

- lagenpose
- hovedpude og/eller -betræk
- powerbank
- ekstra batterier
- håndsprit
- vådservietter

